

Tabulka vývoje výtvarných umění

Světové umění

Umění v českých zemích

POČÁTKY UMĚNÍ – NEJSTARŠÍ SPOLEČENSKÉ FORMACE

Paleolit (starší doba kamenná)

Starší fáze paleolitu 1,5mil – 250 000.př.n.l.

Střední fáze paleolitu 250 000 – 40 000 př.n.l.

Mladší fáze paleolitu 40 000 – 10 000 př.n.l.

Nálezy jeskynních maleb, rytin a soch převážně z obd.40-10tis.př.n.l.

Altamira(25tis.), Lascaux(13tis.) sev.Afrika,

Věstonická Venuše, „Geometrická“

Venuše s rohem z Laussel (Fr.)

Venuše na mamutím klu z Předmostí u

Venuše willendorfská(Rakousko), Venuše z Lespuque(Fr.)

Přerova, býci, koně - rytiny na koňských žebrech z jeskyně Pekárna (25 tis.př.n.l.)

Mezolit (střední doba kamenná) (10 – 7 tis.př.n.l.)

přechodné období s prolínajícími se projevy

Neolit (mladší doba kamenná) (7 000 – 2 000 př.n.l.)

Ornamenty na keramické produkci

Keramika s ornamenty (asi 3 000 př.n.l.),
volutová (lineární) keramika, vypichovaná kera-
mika žena z Hlubokých Mašůvek (5-2000 př.n.l.)

megalitické stavby

menhir (neopracovaný samostatný kámen) Bretaň, Carnak

menhir v Kloboukách u Slaného (3,5m)

největší v Locmariaquer (23m, zničen bleskem)

dolmen (podepřené kamenné desky)

kromlech (větší sestavené kamenné celky)

Stonehenge u Salisbury (cca.1800 př.n.l.)

Doba bronzová (doba kovů – měď, bronz, železo) (2 000 – 700 př.n.l.)

Výrazné odlišnosti ve vývoji v různých světadílech i lokalitách

PRVNÍ CIVILIZACE

Egypt – předdynastické (předdějinné) období 5 000 – 2 700 př.n.l.

hrobky v Nagadeh, stéla krále Uta

Stará říše 2 700 – 1 500 př.n.l.

Mennofer(řecky Memfis), mastaby, pyramidy,

Džóserova(nejstarší, stupňovitá), Chufěwova(Cheopsova) 146m,230m hrana

Menkauré s manželkou, Písař, Rahotep a Nofrete

Střední říše(2 200 – 1 500př.n.l.)

Chrámy v Luxoru a Karnaku, Wéset(Théby)na severu

Nová říše (1 500 – 1 000př.n.l.)

reliéf, pásová perspektiva, hieratická perspektiva

Řemeslo: - keramika s geometr.výzdobou, znalost hrnčářského kruhu již od 3.tis.př.n.l.,

znalost glazury, skla asi od 1600př.n.l. (Foukání skla až Římané), zlatnictví, textil

Hudba: slavnosti, tanec, harfa, flétna, loutna, buben

Mika Waltari: Egypt'an Sinuhet(1945) – Egypt kolem 1350-Nová říše)

Mezopotámie (2 000 – 700 př.n.l.)

Sumerové, písmo již kolem 3 000 př.n.l.

Starobabylonská říše (Sumerové a Akkadové) kolem 4 000př.n.l.-1150př.n.l.

(Zničena nájezdy Assyřanů) stavby z pálených cihel(i glazovaných) –

– zikkuraty(stupňovité „pyramidy“-chrámy), stupně různých barev

(podsvětí, zem, obloha...na vrcholu chrám)

sochařství – reliéfy (Náramsínova stéla, 3.tis.př.n.l. z růžového pískovce)

Ve 2.tis.př.n.l. Chammurapiho zákoník – první zákoník světa-stéla

s 282 články, nahoře bůh Šamaš diktuje Chammurapimu zákony,

dále 20hliněných tabulek s klínovým písmem

Assyrské období (885-606př.n.l.) Město Ninive

Novobabylonská říše (604-538př.n.l., rozvrácena Peršany)

král Nabukanedsar II. 597 dobyl Jeruzalém, Chrám bohyně Ištar,

zikkurat E-temen-an-ki, babylonská věž, sedm stupňů, výška 90m,

narozdíl od pyramid šlo o místo pro bohoslužby s účastí všech – nikoli

jen jako egypt.pyramida- hrobka jen pro vladaře

Epos o Gilgamešovi, 2000př.n.l., některé pasáže přešly do Bible

ANTICKÉ ŘECKO

2 000 – 1 500 př. n. l. – mínojská kultura – Kréta

1 500 – 1 200 př. n. l. – mykénská kultura – Peloponés

12. stol. př. n. l. – Dórové si podmanili Řecko

10. – 8. stol. př. n. l. – geometrické období

7. – 6. stol. př. n. l. – archaické období

5. – 4. stol. př. n. l. – klasické období

3. – 1. stol. př. n. l. – helénistické období. Megallae Hellas

Sochaři v 5. stol. př. n. l. - Polykleitos – Doryfóros, 440 př. n. l.

Feidias (Athéna Parthenos, Zeus, Parthenon), Myron (Diskobolos)

Sochaři ve 4. stol. př. n. l. - Praxiteles (Afrodíté knidská), Lyssipos, Skopas

Helénismus - Niké Samothrácká, Láokoón

Kánon – modul = $\frac{1}{2}$ šířky sloupu u patky, průčelí chrámu 27 modulů

lidská postava – 7 modulů, **zlatý řez 0,618 : 0,382 (5:3, 8:5, 13:8.)**

ŘÍM

753 – založení

476 – pád západořímské říše

Architektura – bazilika, thermy, amfiteátr – koloseum

Církev maximus, vítězný oblouk, vítězný sloup

Forum Romanum, Pantheon – kupole